

BRECHT VE EPİK TİYATRO ÜZERİNE YAZILAN MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ARTICLES WRITTEN ON BRECHT AND EPIC THEATRE

 Orkun ÖNGEN¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, orkunongen@msn.com

Geliş Tarihi / Date Applied
15.01.2025

Kabul Tarihi / Date Accepted
18.03.2025

ÖZET

Bu çalışma, Brecht ve epik tiyatro üzerine gerçekleştirilen Web of Science (WOS) veri tabanına kayıtlı uluslararası çalışmaların bibliyometrik analizinden oluşmaktadır. Çalışmanın amacı, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan 2014-2024 yılları arasındaki akademik çalışmaların akademik katkıları, eğilimleri ve disiplinler arası etkileşimlerini ortaya koyarak, konuya yönelik son dönemdeki akademik eğilimler ve araştırma konuları üzerine net ve objektif bir değerlendirme sunmaktır. Çalışmanın kapsamı, Brecht ve epik tiyatro konuları üzerine gerçekleştirilen çalışmalar ile sınırlandırılmıştır. Özellikle Brecht ve epik tiyatro konularının tiyatro ve sinema alanlarıyla olan etkileşimine odaklanan bu çalışma, Brecht'in epik kuramının iki farklı alandaki etkilerinin neler olduğunu anlamak ve konuya yönelik gerçekleştirilecek disiplinler arası çalışmalara alan yazındaki eksikliklerin neler olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın yöntemi; yayınların türleri, yayımlandıkları ülkeler ve yazım dilleri, bilim alanlarına göre yayımların dağılımı, yayımlandıkları dergiler ve dizinleri, çalışmaların fonlanma kuruluşlarına göre dağılımı ve fonlanma oranları, atıf sayıları, anahtar kelimeler arası ilişkilerden elde edilen nicel verilerin bibliyometrik analiz yöntemi üzerinden incelenmesi üzerine kuruludur. Grafikler ve ağ haritaları kullanılarak görselleştirilen veriler, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan çalışmaların zaman içindeki eğilimlerini, bu alandaki akademik ilgi ve üretkenliği, ayrıca sinema ve tiyatro arasındaki etkileşimleri ortaya koyan önemli bulgulara ulaşılmasını sağlamıştır. Nicel veriler aracılığıyla elde edilen bulgular, Brecht ve epik tiyatro konusundaki literatürün gelişimini anlamak, araştırma eğilimlerini belirlemek ve özellikle tiyatro ve sinema alanındaki gelecek disiplinler arası çalışmalara ışık tutmak adına önemli bir kaynak ve veri oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tiyatro, Sinema, Brecht, Bibliyometrik analiz.

ABSTRACT

This study consists of a bibliometric analysis of international studies registered in the Web of Science (WOS) database on Brecht and Epic Theatre. The aim of the study is to provide a clear and objective evaluation of recent academic trends and research topics by examining the academic contributions, trends, and interdisciplinary interactions of studies conducted on Brecht and Epic Theatre between 2014 and 2024. The scope of the study is limited to works on Brecht and Epic Theatre. Particularly focusing on the interaction of Brecht and Epic Theatre with the fields of theatre and cinema, this study aims to understand the impact of Brecht's epic theory on these two different fields and to identify gaps in the literature that may guide future interdisciplinary studies on the subject. The methodology of the research is based on bibliometric analysis of quantitative data derived from the types of publications, countries and languages of publication, distribution of publications according to scientific fields, journals and indexes in which they were published, distribution of funding organizations and funding rates, citation counts, and relationships between keywords. The visualized data using graphs and network maps have provided significant findings that reveal the trends in studies on Brecht and Epic Theatre over time, academic interest and productivity in this field, and the interactions between cinema and theatre. The findings obtained through quantitative data aim to understand the development of the literature on Brecht and Epic Theatre, identify research trends, and provide an important source and data for future interdisciplinary studies, particularly in the fields of theatre and cinema.

Keywords: Theatre, Cinema, Brecht, Bibliometric analysis.

1. GİRİŞ

Bilimsel çalışmalar, bilgiye erişim ve akademik üretimde insanlık tarihinin temel kaynakları arasında yer alır. Son yıllarda artan akademik çalışmalar, doğru ve güvenilir verilere olan talebi artırarak, bu verilerin sistematik bir şekilde sınıflandırılmasını ve analiz edilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, bibliyometrik analiz, bilimsel birikimin değerlendirilmesi ve akademik eğilimlerin belirlenmesi amacıyla kullanılan etkili yöntemlerden biri olarak son dönemlerde öne çıkmaktadır. Bibliyometrik analiz, günümüzde akademik literatürün entelektüel yapısını keşfetmek ve bu yapı üzerinde derinlemesine incelemeler yapmak için yaygın bir biçimde kullanılmaktadır.

Bibliyometrik analiz, belirli bir konu veya alanda bilgi üretimini, eğilimleri, yazarların ve kurumların etkinliklerini objektif ve sayısal verilerle inceleme olanağı sunmaktadır. Bu yöntem, ele alınan konunun kapsamlı bir profilini çıkararak, grafikler ve ağ haritaları aracılığıyla akademik çalışmaların görselleştirilmesine olanak tanır. Bibliyometrik analizler, bir araştırma alanındaki bilgi birikimini değerlendirirken, bu alanlarda ortaya çıkan eğilimleri ve araştırma boşluklarını tespit ederek, gelecekteki çalışmalara yönelik yeni araştırma olanaklarının belirlenmesine katkı sağlar. Bu yönüyle bibliyometrik analizler, akademik literatürün objektif verilerle incelenmesini ve araştırılan konuya yönelik ilgili kavramların bütüncül bir çerçevede değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır (Eck & Waltman, 2010, 2017, s. 1065). Yöntemin uygulanabilirliği, özellikle farklı araştırma alanlarındaki akademik eğilimleri, anahtar temaları, araştırma boşluklarını ve yazarlar arasındaki iş birliklerini tespit etmek için büyük bir potansiyel sunmaktadır.

Bibliyometri kavramı, ilk kez 1917 yılında Cole ve Eales tarafından ortaya atılmıştır ve bu dönemde, karşılaştırmalı anatomi alanındaki 1550-1860 yılları arasındaki çalışmalara uygulanan istatistiksel analizlerle bu yöntem literatüre girmiştir (Lawani, 1981, s. 295). Türkiye’de bibliyometrik analizlerin ilk temeli, 1970 yılında Özinoğlu tarafından atılmış ve bu çalışma, biyoloji, astronomi, kimya, fizik, matematik ve yer bilimleri gibi alanlarda bilimsel verimliliği ölçmeye yönelik yapılmış ilk bibliyometrik analiz olarak kabul edilmektedir (Aktaran: Hotamışlı & Erem, 2014, s. 3). Son yıllarda, artan bilimsel üretimin bibliyografik veri tabanlarında düzenli bir veri seti olarak toplanması, bibliyometrik analizlerin yaygın olarak kullanılmasına yol açmıştır. Bu durum, bilimsel araştırmaların disiplinler arası ilişkileri ile gelişim süreçlerini sayısal bir biçimde inceleyebilme imkânı sağlamaktadır (Wallin, 2005, s. 261). Bibliyometrik analiz çalışmaları genellikle dergi makaleleri üzerine yoğunlaşmış olmakla birlikte, yalnızca dergi makaleleriyle sınırlı kalmayıp, konferans bildirileri, kitap ve kitap bölümleri ile diğer yayın türlerini de içerebilecek şekilde uygulama olanağı bulmaktadır (Hall, 2011, s. 16).

Günümüz sanat disiplinleri, farklı dönemlerde üretilen teori ve uygulama pratiklerinin etkisiyle evrilerek değişen bir akademik ilgi alanı oluşturmaktadır. Tiyatro ve sinema gibi temsil sanatları, bu evrim sürecinde birbirinden beslenerek disiplinler arası bir çalışma ve araştırma imkânı sunmaya sahiptir. Özellikle bu sanat alanlarında, bibliyometrik analizlerin uygulanması, disiplinler arası etkileşimlerin daha net bir şekilde anlaşılmasını sağlayabilir. Bu sayede, hangi teorik yaklaşımların ve uygulama pratiklerinin öne çıktığı, hangi alanların daha fazla ilgi gördüğü ve hangi araştırma konularının eksik olduğu tespit edilebilir. Bibliyometrik analizler, tiyatro ve sinema alanlarında gerçekleştirilen çalışmaları daha kapsamlı bir şekilde değerlendirerek, bu alanların literatüründe daha önce gözlemlenmeyen eğilimleri keşfetmeye

yardımcı olabilir. Bu bağlamda, Türkiye’de alan yazındaki bu eksikliği gidermeye çalışan bu bibliyometrik çalışma, ilgili alan literatürüne katkı sağlayarak yeni araştırmaların ortaya çıkmasında yol gösterici olabilir. Bertolt Brecht’in epik tiyatro anlayışı, tiyatro ve sinema disiplinlerinde önemli bir kuramsal ve uygulamalı altyapı sunmaktadır. Özellikle eleştirel teoriler ve politik tiyatrodan gelen art alan sayesinde hem tiyatro hem de sinemada sahneleme pratiklerine dair alan yazında geniş bir literatür oluşmasına katkı sağlamıştır. Ancak, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan çalışmaların bibliyometrik bir çerçevede değerlendirilmesi ve bu iki disiplin arasındaki etkileşimlerin sistematik olarak incelenmesi sınırlı düzeyde kalmıştır.

Bu çalışma, Brecht ve epik tiyatro üzerine Web of Science (WOS) veri tabanında yer alan 2014-2024 yılları arasındaki uluslararası akademik makalelerin bibliyometrik analizine odaklanmaktadır. Çalışmanın temel amacı, tiyatro ve sinema disiplinlerindeki akademik eğilimleri, araştırma boşluklarını, konuya yönelik eksiklikleri inceleyerek disiplinler arası iş birliği olanaklarının olup olmadığı sorusuna yanıt aramaktır. Brecht’in teorilerinin tarihsel bağlamda değerlendirilmesinin yanı sıra, çağdaş tiyatro pratiklerine ve sinema alanındaki etkilerine yönelik verilerin değerlendirilmesi sayesinde literatürdeki eğilimlerin kapsamlı bir görünümünü sunmayı hedeflemektedir. Çalışma ayrıca, Brecht ve epik tiyatro konularının uluslararası akademik literatürdeki yerini ve etkisini analiz ederek bu konuların tiyatro ve sinema alanlarındaki disiplinler arası etkileşimleri tespit etmeye çalışmaktadır. Brecht ve epik tiyatro konuları üzerine gerçekleştirilen bu araştırma makalesi, bibliyometrik analiz yöntemini esas almaktadır. Araştırmanın veri seti, WOS veri tabanından “brecht(topic),” “bertolt brecht,” “epic theatre,” ve “epic theater” anahtar kelimeleri kullanılarak elde edilen verilerden oluşmaktadır. Bu veriler, VOSviewer yazılımı aracılığıyla ağ grafikleri oluşturularak anahtar kelimeler arasındaki ilgi ve eğilim, çalışmanın toplanan diğer verileriyle anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde analiz edilmiştir. Çalışma kapsamına alınan 142 makale, 2014-2024 yılları arasındaki 10 yıllık bir periyodu kapsamaktadır. Araştırma, Brecht’in eleştirel teorileri ile tiyatro ve sinema arasındaki disiplinler arası etkileşimleri anlamaya yönelik gelecekteki çalışmalara önemli bir zemin hazırlamayı amaçlamaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Literatür

Tiyatro alanında 11.01.2025 tarihi itibarıyla Türkiye’de gerçekleştirilmiş (1) bir adet bibliyometri çalışması bulunmaktadır. Konusu, Tiyatro alanında gerçekleştirilmiş bilimsel uluslararası tiyatro çalışmalarının bibliyometrik analizini ve eğilimlerin ölçülmesi üzerinedir (Ada & Karagöz, 2022). Sinema alanında ise Türkiye’de gerçekleştirilmiş (6) altı adet bibliyometri çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmaların konuları ise genel hatlarıyla Türkiye’de bilim kurgu sineması üzerine yazılmış tezlerin bibliyometrik analizi, Scopus veri tabanındaki üçüncü sinema konulu akademik çalışmaların analizi, Türkiye’de akademik sinema yazınının 2002-2011 dönemi bibliyometrik incelemesi, Türkiye’de sinema üzerine hazırlanmış doktora tezlerinin bibliyometrik çözümlemesi, radyo-televizyon-sinema anabilim dalının göstergebilimle ilişkisini inceleyen bibliyometrik analizler ve Hayal Perdesi isimli sinema dergisinin tarihsel bibliyometrik değerlendirmesini içermektedir (Aker, Ateş, & Gençer, 2023; Bak, Bak, Özdemir, & Ataş, 2023; Candan, 2022; İnceoğlu, 2014b, 2014a; Sevindi, 2020). Tiyatro alanındaki çalışma, uluslararası bilimsel tiyatro araştırmalarındaki eğilimleri ve mevcut durumun bibliyometrik analizini ortaya koyarken, sinema alanındaki çalışmalar daha geniş ve çeşitli konuları kapsamaktadır. Sinema alanı bibliyometrik çalışmaları, bilim kurgu, üçüncü sinema, akademik

yazın, doktora tezleri ve sinema dergileri gibi alt kategorilerdeki üretim ve eğilimleri analiz ederek, bu alanda hangi konulara odaklanıldığını ve araştırma alanlarının nasıl evrildiğini göstermektedir. Bu çalışmalar, akademik dünyada hangi alt alanların daha fazla ilgi gördüğünü, hangi kaynakların kullanıldığını ve hangi araştırma boşluklarının mevcut olduğunu belirlemede bir rehber niteliği taşır. Bibliyometrik analizler sayesinde, tiyatro ve sinema araştırmalarının gelişimi, yoğunlaşılan temalar ve araştırma eğilimleri somut verilerle değerlendirilebilmekte ve gelecekteki çalışmalara yön verilebilmektedir.

Türkiye’de tiyatro ve sinema alanlarında az sayıda bibliyometrik çalışma yapılmış olması, bu yöntemlerin ilgili alanlarda henüz yeterince benimsenmediğini göstermektedir. Akademik araştırmalarda daha çok kuramsal ve tarihsel analizlere odaklanılmış olması, bibliyometrik analizlere olan ilgiyi sınırlamış olabilir. Ayrıca, Türkiye’de tiyatro ve sinema sanat alanlarında var olan nitel çalışmaların yoğunluğu, bibliyometrik analiz vb. nicel çalışmaların sağladığı faydalar konusunda akademik farkındalığın oluşmamasına yol açmış olabilir. Tüm bu unsurlar değerlendirildiğinde, tiyatro ve sinema alanlarında gerçekleştirilecek bibliyometrik çalışmalar, akademik eğilimler ile üretkenliği değerlendirmede akademik dünyaya önemli bir katkı sunarak, gelecekteki araştırmalar için yol gösterici bir araç niteliği kazanabilir.

2.2. Araştırmanın Amaç, Yöntem ve Kapsamı

Bu çalışma, 11.01.2025 tarihinde Web of Science veri tabanı kullanılarak elde edilen tarama verileri kullanılarak gerçekleştirilmiştir (“WOS”, 2025). Taramada “*brecht(topic)*”, “*brecht*”, “*bertolt brecht*”, “*epic theater*”, “*epic theatre*”, anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Anahtar kelimeler üzerinden elde edilen veriler, veri tabanından tam kayıt ve alıntı yapılan referanslar “*full record and cited references*” olarak “*plain text file*” formatında dışarı aktarılmıştır. Tarama sonucunda 2024-2014 yılları arasındaki 10 yıllık periyod esas alınarak bulguların 142 makale (articles) değerlendirme kapsamına alınmıştır. Çalışmada 2014-2024 yılları arasındaki 10 yıllık periyodun seçilmesinin temel nedeni, güncel eğilimleri ve araştırma dinamiklerini net bir şekilde değerlendirmektir. Daha eski tarihli çalışmaların bilimsel alandaki etkisinin zamanla azalabileceği, araştırma konularındaki eğilimlerin ve önceliklerin değişebileceği göz önüne alındığından çalışmada kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca, 10 yıllık bir periyodun hem kapsamlı hem de yönetilebilir bir veri seti sağlaması, çalışmanın odaklanmasını ve analizlerin detaylandırılmasını kolaylaştırmaktadır. Bu sayede, son dönemdeki akademik eğilimler, araştırma konuları ve yöntemleri üzerine net ve objektif bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Çalışmanın evrenini, Web of Science veri tabanı içerisindeki “brecht” ve “epik tiyatro” hakkında yayımlanmış makaleler oluşturmaktadır. Bu çalışmalardan kitap ve kitap bölümleri kapsam dışı bırakılarak sadece 142 adet makale (Articles) değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmada kitap ve kitap bölümlerinin kapsam dışı bırakılıp yalnızca makalelerin değerlendirmeye alınmasının nedeni, makalelerin hakem değerlendirme süreçlerinden geçerek yayımlanmış olması ve dolayısıyla bilimsel güvenilirliğinin akademik çevrelerce daha yüksek kabul edilmesidir. Ayrıca, makaleler genellikle güncel araştırma bulgularını daha hızlı ve odaklanmış bir şekilde sunarken, kitap bölümleri konuları bakımından daha geniş ve farklı bağlamlarda detaylı kuramsal değerlendirmeyi içerebilmektedir. Bu sebeple çalışmanın kapsamı, sadece makaleler olarak daraltılarak analiz süreci daha sistematik ve tutarlı hale getirilmiştir. Bu seçim, çalışmanın hem yönetilebilirliğini hem de bilimsel niteliğini artırmaya yöneliktir.

Çalışmanın örnekleme, Web of Science veri tabanı içerisinde *Author, Title, Source, Abstract* sekmeleri içerisinde geçen “*brecht(topic)*”, “*brecht*”, “*bertolt brecht*”, “*epic theatre*”, “*epic theater*” kelimelerinden oluşmaktadır. Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer isimli bibliyometrik ölçüm aracına aktararak veri dizilerinden birbirleriyle anlamlı veri kümeleri yaratılarak bunların görselleştirilmesi sağlanmıştır. VOSviewer, bibliyometrik haritaların oluşturulması ve görselleştirilmesi için kullanılan bir yazılımdır. Bilimsel yayınlar, yazarlar veya dergiler arasındaki ilişkileri analiz etmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu yazılım, büyük ve karmaşık veri kümelerini görsel olarak haritalandırarak sunulmasına olanak tanır. VOSviewer, etkileşimli görselleştirme seçenekleriyle ağ haritaları üzerinde detaylı incelemeler yapılmasına ve veri kümelerinin analiz edilmesine yardımcı olur(Eck & Waltman, 2010). Bu sayede akademik eğilimlerin, ilişkilerin ve trendlerin kolayca anlaşılmasına hizmet etmektedir.

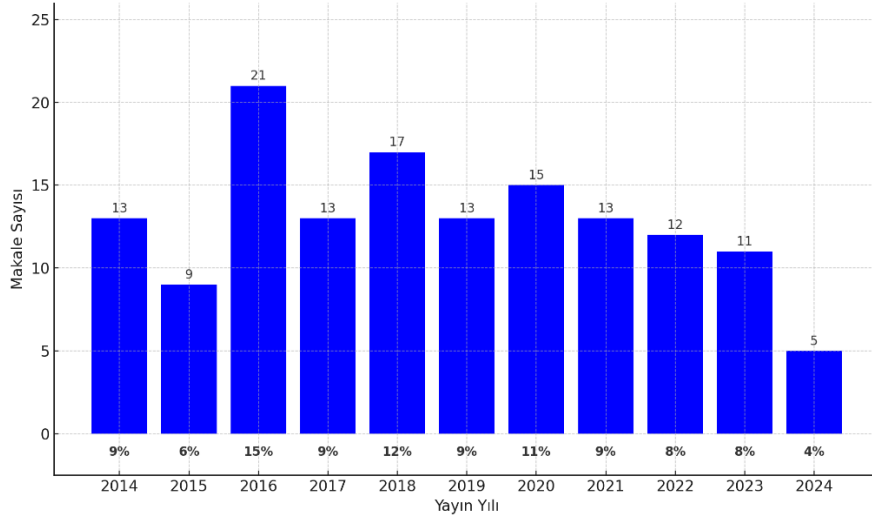
Brecht ve Epik Tiyatro konularına yönelik çalışmalar yukarıda değinilen anahtar kelimeler aracılığıyla Web of Science veri tabanı üzerinden elde edilen verilerle detaylı grafik ve tablolar üzerinden açıklanmış, ardından VOSviewer adlı bibliyometrik ölçüm yazılımı kullanılarak “*brecht*” ve “*epik tiyatro*” konuları ağ grafikleri aracılığıyla haritalandırılarak analiz edilmiştir. Grafikler aracılığıyla oluşturulan nicel veriler veri kümelerine dönüştürülüp düzenli veriler haline getirilerek konuya yönelik eğilimler ve trendler analiz edilmiştir. Nicel verilerin anlamlı bir veri seti oluşturması amacıyla farklı değişkenler değerlendirilerek araştırma stratejisi çerçevesinde şu sorulara yanıt aranmıştır:

- a) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu kaç adet makale bulunmaktadır. Bu makalelerin yayın yıllarına göre dağılımı nedir?
- b) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin araştırma alanlarına göre dağılımı nedir? (Web of Science veri tabanındaki alanlara göre)
- c) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin ülkelere göre dağılımı nedir?
- d) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin yazım dillerine göre dağılımı nedir?
- e) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin Web of Science Dizinlerine (index) göre dağılımı nedir?
- f) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin fonlanma sayıları ile fonlama kuruluşlarına göre dağılımı nedir?
- g) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin atıflara ve atıf yıllarına göre dağılımı nedir?
- h) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin Anahtar Kelimeler üzerinden ağ grafiklerinin görselleri ne ifade etmektedir?

3. BULGULAR

- a) İnceleme kapsamında tespit edilen 142 adet makalenin 2014-2024 yılları arasında yayın yıllarına göre dağılımı ve yüzdeleri şu şekildedir:

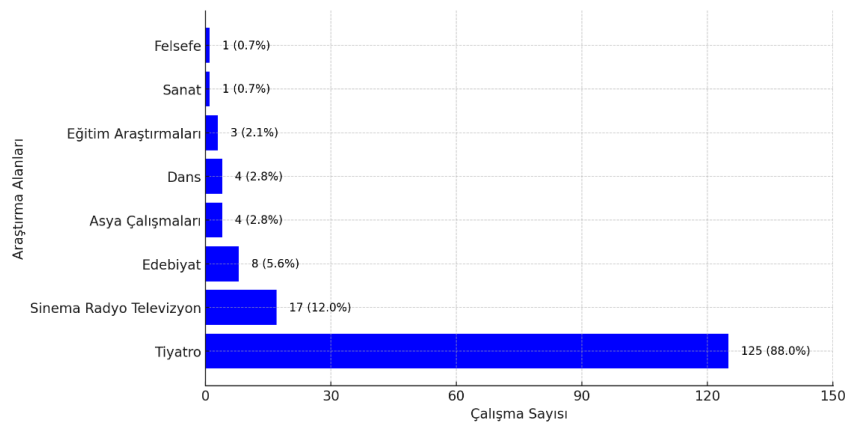
Grafik 1. Yayın Yıllarına Göre Makale Sayısı Dağılımı

Bu bar grafiği, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan akademik çalışmaların yayımlanma dönemlerini yansıtmaktadır. Grafik, 2016 yılında yayımlanan çalışmaların sayısının zirveye ulaşarak 21'e çıktığını, ardından 2016 ve 2024 yılları arasında dalgalanarak sayının belirgin şekilde azaldığını göstermektedir. 2016 yılı, %15'lik bir payla en yoğun araştırma dönemini işaret ederken, son yıllarda, özellikle 2024 yılında, bu konuya yönelik 5 adet çalışmayla (%4) akademik üretimin azaldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, Brecht ve epik tiyatro üzerine yazılan makalelerin özellikle 2016-2020 yılları arasında yoğunlaştığını, ancak daha sonraki yıllarda konuya yönelik ilgi ve üretimin gerilediğini göstermektedir. Yüksek yoğunluklu yıllar ayrıca Brecht'in eserlerinin çağdaş bağlamda yeniden incelenmesi ve epik tiyatronun modern yorumlarına dair artan akademik ilgiyi işaret edebilir.

- b) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu çalışmaların araştırma alanlarına göre dağılımı şu şekildedir:

Grafik 2. Araştırma Alanlarına Göre Makale Sayısı Dağılımı

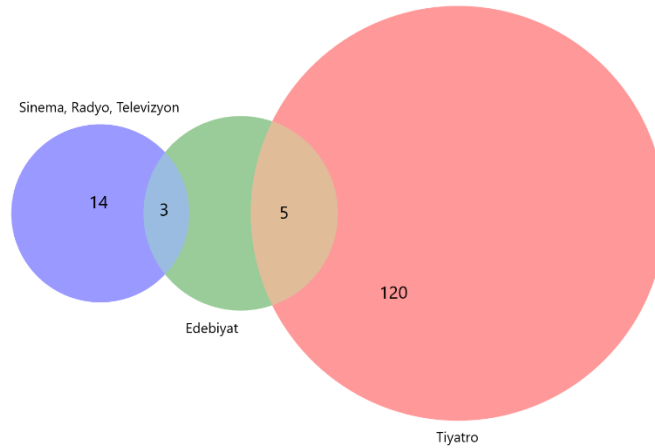
Bu grafik, 142 makalenin 8 farklı araştırma alanına göre dağılımını göstermektedir. Ancak, bir makale birden fazla alanda yer aldığı için, her bir makale için sayılan alana ait makalelerin kategori toplamı 163 çıkmaktadır. 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu çalışmaların araştırma alanlarına göre dağılımı, bu alanın tiyatro disiplinine olan baskın etkisini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Verilere göre, araştırmaların %88'i tiyatro ile ilgili

çalışmalara ayrılmakta, bu da Brecht ve epik tiyatronun hala ağırlıklı olarak tiyatro bilimi içerisinde incelendiğini göstermektedir. Bir diğer dikkat çekici bulgu, Sinema, Radyo ve Televizyon gibi medya alanlarında yapılan çalışmaların %12'lik bir paya sahip olmasıdır. Bu, Brecht'in epik tiyatro anlayışı ve kuramının yalnızca sahne sanatlarıyla sınırlı kalmadığını, sinema, televizyon ve özellikle bu alanın alt dalları olan görsel medya ve popüler kültür üzerinde de etkili olduğunu, ancak bu etkinin tiyatro kadar güçlü bir şekilde gelişmediğini göstermektedir. Edebiyat alanı (%5,6), Asya Çalışmaları (%2,8) ve Dans (%2,8) gibi alanlarda yapılan çalışmalar, Brecht'in disiplinler arası etkisini ve onun edebi anlatı, kültürel çalışmalar ve performans sanatları üzerindeki yansımalarını işaret etmektedir. Özellikle Edebiyat alanındaki ilgi, Brecht'in dramatik yapısı ve anlatı tekniklerinin yazınsal üretimle olan ilişkisini göstermektedir. Eğitim Araştırmaları (%2,1) ise Brecht'in tiyatroyu kitleler üzerinde bir eğitim aracı olarak kullanma fikrine ve bu yöndeki pedagojik fikirlerin geliştirilmesine yönelik ilgiyi işaret etmektedir (Vassen, 2008). Sanat ve Felsefe gibi daha küçük alanlardaki çalışmalar ise, Brecht'in sanatsal ve felsefi temellerine dair spesifik bir ilgi olduğunu göstermektedir.

142 makaleden diğer alanlar çıkarılıp sadece "Tiyatro", "Edebiyat" ve "Sinema, Radyo, Televizyon" alanlarına göre çakışmalar ile alanlara göre ilişkileri aşağıdaki Venn diyagramında gösterilmiştir:

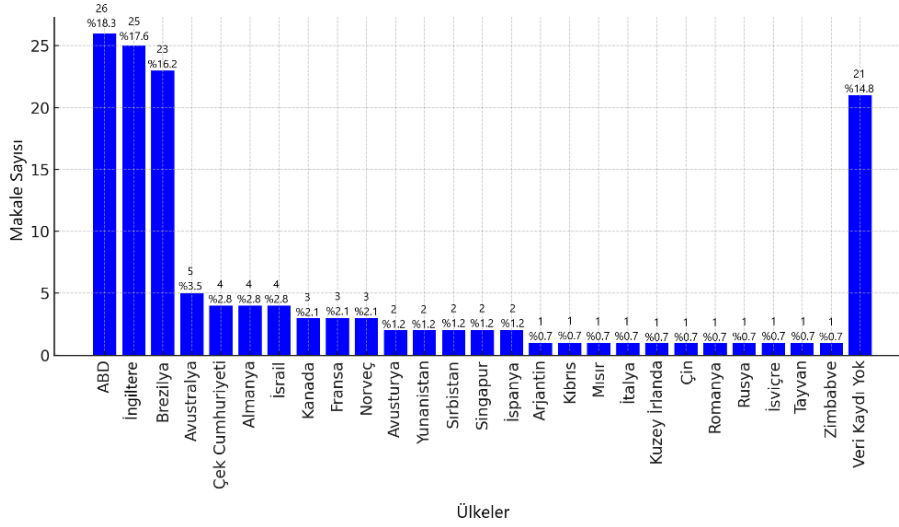
Şekil 1. Tiyatro, Edebiyat ve Sinema, Radyo, Televizyon Alanlarına Göre Çakışan Makale Sayıları

Bu Venn diyagramına göre 120 çalışma yalnızca Tiyatro alanında, 8 çalışma Edebiyat alanında, 14 adet çalışma ise yalnızca Sinema, Radyo, Televizyon alanında bulunmaktadır. 5 çalışma hem Tiyatro hem de Edebiyat alanlarına ait, 3 çalışma ise hem Edebiyat hem de Sinema, Radyo, Televizyon alanlarına ait bulunmaktadır. Bu diyagramda bulguların en önemli sonucu, Brecht ve epik tiyatro kavramlarının hem tiyatro hem de Sinema, Radyo, Televizyon alanında geniş bir etkisi olmasına rağmen, bu her iki alan arasında gerçekleştirilmiş, konuya dair disiplinler arası bir çalışma bulunmamasıdır. Ayrıca, tiyatro ve sinema alanları kronolojik olarak birbirinin ardılı hem de birbirlerinden en çok beslenen iki alan olmasına rağmen (özellikle dramatik sahneleme, oyunculuk, metin yazarlığı ve dramaturgi vb. birçok diğer alanda), Brecht ve epik tiyatro konusunda birbirlerinden faydalanmamış olmaları, bu konuya yönelik disiplinler arası bir çalışma bulunmaması üzerinde düşünülmesi ve araştırılması gereken önemli bir husustur.

- c) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin ülkelere göre dağılımı adet ve yüzde olarak şu şekildedir:

Grafik 3. Ünelere Göre Makale Sayısı Dağılımı

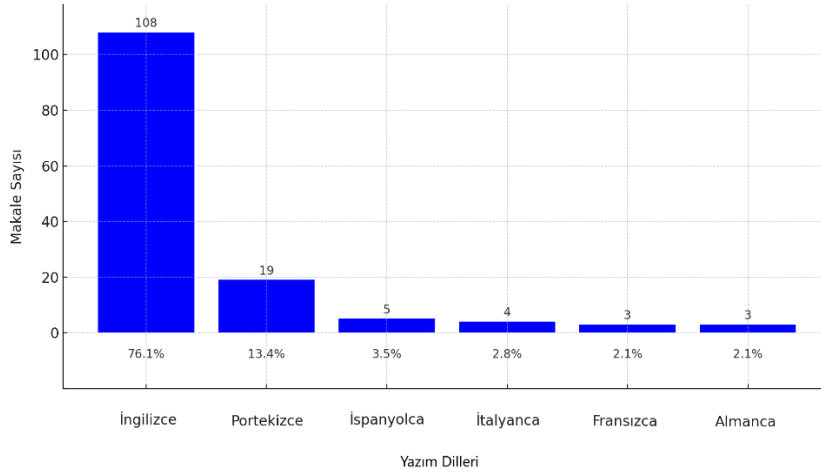
Toplam 142 makaleden toplam 121 tanesi (%85,2) ülkelere göre dağılım analiz için veri içerirken, kalan 21 makale (%14,8) ülkelere göre dağılım analiz alanıyla ilgili veri içermemektedir. Veri kaydı olmayan makale sayısının oldukça yüksek bir paya sahip olması veri eksiklikleri veya raporlama hatalarından kaynaklanıyor olabilir. Bu durum konuyla ilgili veri toplama süreçlerinin iyileştirilmesi ve kontrol edilmesi gerektiğini göstermektedir. En fazla makalenin yayımlandığı ülke 26 adet (%18,3) ile ABD olmuştur. ABD, Brecht ve epik tiyatro konularına yönelik akademik makalelerin üretildiği önemli bir ülkedir. İngiltere, 25 makale (%17,6) ile ABD'den sonra en fazla konuyla ilgili çalışma yayımlayan ikinci ülke olmuştur. Bu, İngiltere'deki akademik çevrelerin Brecht ve epik tiyatro konusuna önemli bir ilgi gösterdiğini ve bu alanda yoğun araştırmalar yapıldığını göstermektedir. Brezilya, Avrupa dışındaki ülkeler arasında 23 çalışma (%16,2) ile önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle Latin Amerika'daki Brecht etkisi, Brecht'in tiyatroyu toplumsal değişim için bir araç olarak görmesiyle paralellik gösterir(Yıldız Akgül, 2013). Brezilya'daki tiyatro geleneği, Brecht'in toplumsal ve politik tiyatro anlayışından büyük ölçüde etkilenmiş olduğundan ötürü, makale sayılarının yüksek sayıda olması normal bir durumdur(Sezgin, 2013, ss. 15-16). Brecht'in doğduğu ve sahne sanatlarına katkılarının büyük olduğu Almanya'nın 4 makale (%2,8) ile daha düşük bir oranla yer alması üzerinde düşünülmesi gereken ilginç bir bulgudur. Brecht ve epik tiyatro konusunun Almanya'da görece az araştırılmasının nedeni, büyük olasılıkla bu alandaki yerleşik bilgi birikimi, akademik ilginin diğer yenilikçi alanlara kayması, politik değişimlerin etkisi ve Brecht'in Almanya'daki teorilerinin kanonikleşmesi gibi faktörlerin birleşiminden kaynaklandığı öne sürülebilir. Fikirlerin kanonikleşmesi, Brecht'in görüşlerinin akademik çevrelerde bir esas olarak kabul görmüş, standardize edilmiş ve geniş ölçüde kabul edilmiş olması anlamına gelir. Böylece, Brecht ve epik tiyatroya yönelik yeni eleştiriler veya farklı bakış açıları azalmış, Brecht'in teorileri değiştirilemez konvansiyonel bir anlayışa dönüşmüş olabilir. Bu da Almanya'da yapılan araştırmaların, daha yenilikçi ve eleştirel olmaktan ziyade, genellikle Brecht'in mevcut görüşlerinin bir onayı gibi algılanmasına neden olmuş olabilir. Bu durum, Brecht'in Almanya'daki etkisinin azaldığı anlamına gelmemekle birlikte akademik ilginin farklı

yönlere kaymış olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Konuyla ilgili başka çalışmalar tarafından nedeninin araştırılması gerekmektedir.

- d) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin yazım dillerine göre dağılımı şu şekildedir:

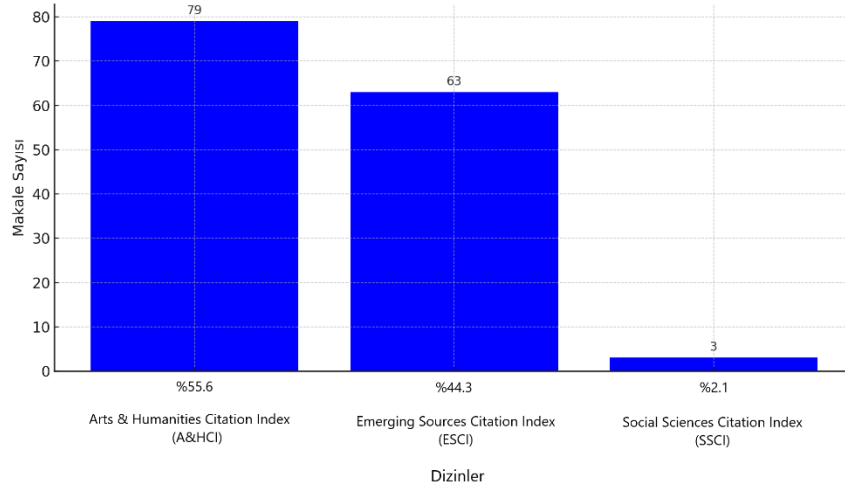
Grafik 4. Yazım Dillerine Göre Makale Sayısının Dağılımı

İngilizce dilinde yazılmış makaleler, toplam makalelerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır ve bu dilde yazılmış 108 makale (%76,1) bulunmaktadır. Bu durum, İngilizcenin küresel akademik dünyadaki baskın dil olmasının bir göstergesi olup, Brecht ve epik tiyatro gibi önemli tiyatro teorilerinin çoğunlukla İngilizce literatürde tartışıldığını ortaya koymaktadır. Özellikle bu veriler Grafik 3'te İngilizce dilinin konuşulduğu ülkelerden Amerika (26), İngiltere (25), Kanada (3) ve Kuzey İrlanda'daki (1) makale sayıları ile karşılaştırıldığında anlamlı bir sonuç yansıtmaktadır. İngiliz dilinin konuşulduğu ülkelerde üretilen toplam makale sayısı 55 adettir. 108 adet İngilizce yazılmış makalenin 53 adetinin İngiliz dili konuşulan ülkelerin dışında yazılmış olması, akademik yazında global bir zorunluluk haline gelen İngilizce'nin önemini göstermenin yanı sıra Brecht ve epik tiyatro konularının global düzeydeki etkisini ve araştırmaların global bir okur kitlesine hitap ettiğini göstermektedir. Portekizce dilinde yapılan çalışmalar %13,4 Brezilya gibi Latin Amerika ülkelerindeki yoğun ilgiyi yansıtırken, Almanca, İspanyolca, İtalyanca ve Fransızca gibi diğer dillerdeki daha düşük oranlar, bu dillerdeki akademik çevrelerin daha sınırlı bir şekilde bu konuyla ilgili araştırma yaptığını ve bu konunun spesifik bir alana özgü olduğunu göstermektedir. Brecht ve epik tiyatro konuları hakkında üretilen fikirlerin Almanya'da kanonikleşmesi, Almanca dilinde yayımlanan çalışmaların yüzdesinin (%2,1) olmasına neden olduğu yorumu yapılabilir.

- e) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu makalelerin Web of Science Dizinlerine (Index) göre dağılımı şu şekildedir:

Grafik 5. Makale Sayısının Dizinlere Göre Dağılımı

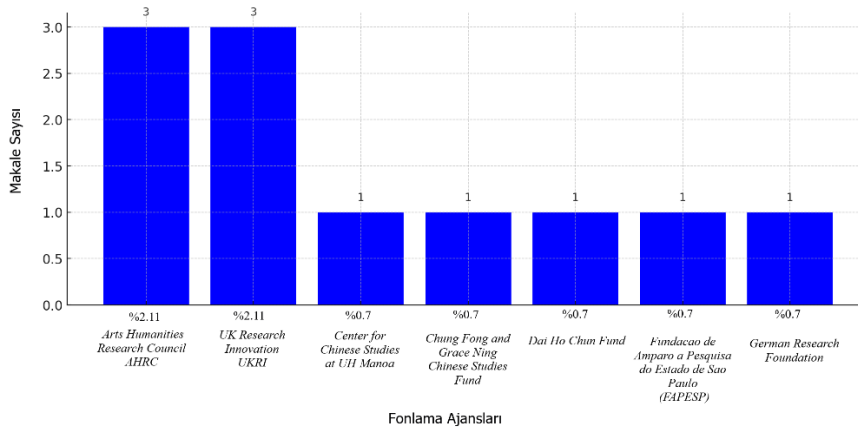

Bu grafik, 142 makalenin 3 farklı dizine göre dağılımını göstermektedir. Ancak, Social Sciences Citation Index (SSCI)'de yer alan 3 makale aynı zamanda Arts & Humanities Citation Index (AHCI) dizininde yer aldığı için, her bir makale için sayılan dizine ait sayıların toplamı 145 çıkmaktadır. Bu toplama göre şu oranlar elde edilmiştir:

AHCI indeksinde yer alan çalışmaların yüksek oranı (55,6%) Brecht ve epik tiyatro konusunun daha çok sanat ve beşerî bilimler perspektifinden ele alındığını göstermektedir. ESCI'nin ikinci sıradaki yüksek oranı (44,3%), Brecht ve epik tiyatroya dair araştırmaların yenilikçi ve gelişen alanlarda da yer bulduğunu ve araştırma ilgisinin yaygın olduğunu işaret eder. SSCI'deki düşük oran (2,1%) ise, Brecht ve epik tiyatro konularının daha çok sanat ve edebiyat alanlarında ele alındığını, Sosyal Bilimler alanında daha az akademik ilgiye sahip olduğunu göstermektedir. Yapılan incelemeye göre SSCI'da yer alan 3 yayın aynı zamanda AHCI dizininde de yer aldığı tespit edilmiştir. Bu verilere göre Brecht ve epik tiyatro konusundaki akademik araştırmalar çoğunlukla sanat ve beşerî bilimler alanına odaklanmış olmasına rağmen gelişmekte olan ve yenilikçi alanlarda da ilgi gördüğü söylenebilir.

- f) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve Epik Tiyatro konulu çalışmaların fonlanma sayıları ile fonlama kuruluşlarına göre dağılımı şu şekildedir:

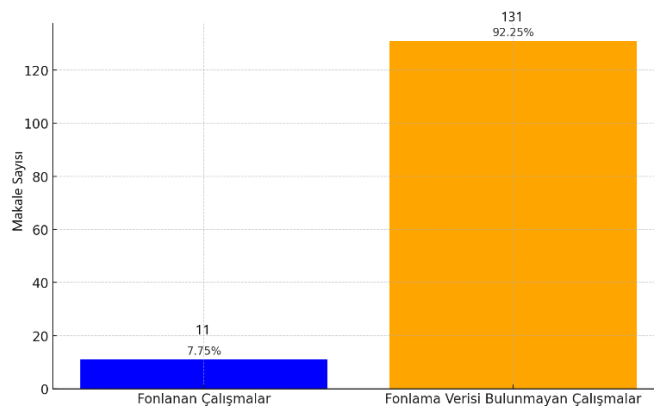
Grafik 6. Makale Sayılarının Fonlama Kuruluşlarına Göre Dağılımı

AHRC (*Arts Humanities Research Council*) 3 çalışma (%2,11), Birleşik Krallık'ta sanat ve beşeri bilimler üzerine yapılan araştırmalara fon sağlayan önemli bir kuruluştur ("AHRC", 2025). Brecht ve epik tiyatro konularına yönelik fonlama bilgisini gösteren bu üç çalışma, sanat ve beşeri bilimler alanında fonlanan araştırmaların özellikle sanat ve kültür odaklı akademik alanlarda araştırıldığını göstermektedir. UKRI, (*UK Research Innovation*) 3 çalışma (%2,11) Birleşik Krallık'ta araştırma ve yenilik projelerine fon sağlayan geniş bir kuruluştur ("UKRI", 2025). AHRC'nin yanı sıra, UKRI'nin Brecht ve epik tiyatro üzerine araştırmalara verdiği destek, disiplinler arası akademik projelere olan ilgiyi yansıtır. Bu, Brecht ve epik tiyatro konularının, sadece sanat alanıyla değil, aynı zamanda daha geniş araştırma ve yenilik projeleri ile ilişkilendirilen konular olduğunu göstermektedir. *Center for Chinese Studies at UH Manoa* 1 çalışma (%0,7), bu fonlama kuruluşu, Çin çalışmaları üzerine yapılan araştırmalara odaklanmaktadır. *Chung Fong and Grace Ning Chinese Studies Fund* 1 çalışma (%0,7), bu fonlama kuruluşunun da Brecht ve epik tiyatro konusuna dair Çin odaklı belirli bir araştırmaya destek verdiği görülmektedir. *Dai Ho Chun Fund* 1 çalışma (%0,7), bu araştırma fonu ise Brecht ve epik tiyatro ile ilgili belirli bir araştırma projesi için fon sağlamıştır ("Center for Chinese Studies", 2025; "Chung-Fong & Grace Ning Fund", 2025; "Dai Ho Chun Fund", 2025). Çin kökenli fonlama kuruluşlarının Brecht ve epik tiyatroya göstermiş olduğu ilginin, Brecht'in epik tiyatro kuramını oluştururken Çinli oyuncular ile performans sanatçıların oyun biçimlerinden esinlenerek kendi kuramsal anlayışını yaratmasıyla ilişkili olduğu söylenebilir (Çelik, 2010, s. 118). Konuyla ilgili ayrıntılı araştırma yapılması gerekmektedir. *Fundacao de Amparo a Pesquisa do Estado de Sao Paulo (FAPESP)* 1 çalışma (%0,7) ile Brecht ve epik tiyatro konusunda Brezilya'daki bir araştırma projesine fon sağladığı belirtilmektedir ("FAPESP", 2025). *German Research Foundation (DFG)*, 1 çalışma (%0,7) ile Brecht'in ve teorilerinin ortaya çıktığı ülke olan Almanya'daki akademik çevrelerin, Brecht ve epik tiyatro konuları üzerine yapılan araştırmalara sağladıkları desteği göstermektedir ("DFG", 2025).

Toplam 142 adet makalenin 11 adet fonlanan makale ile fonlama verisi olmayan 131 kaydın gösterildiği bar grafiği şu şekildedir:

Grafik 7. Fonlanan Makaleler

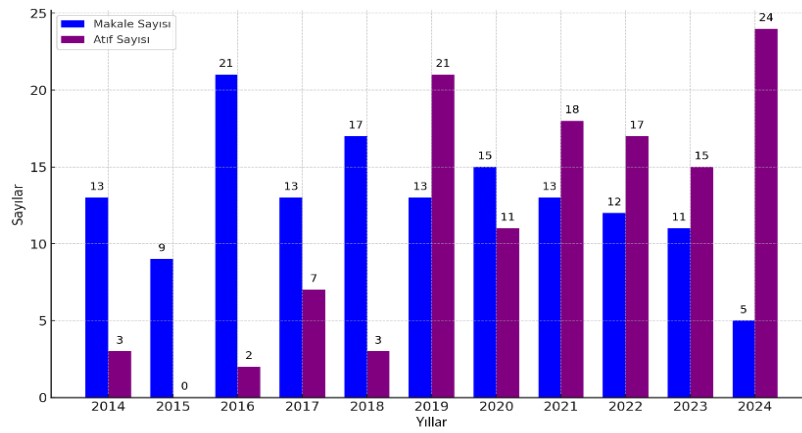

Toplamda 11 adet (%7,75) fonlanan makale bulunmasına rağmen geri kalan 131 çalışma (%92,25) hakkında fonlama bilgisine ulaşılamamıştır. Bu dağılım, WOS (Web of Science) dizininde yapılan aramaya dayalı olarak, bu konu üzerinde yazılan makalelerin yalnızca küçük bir kısmının fonlama bilgisine ve fonlama olanaklarına sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum şöyle yorumlanabilir: Makalelerin sadece %7,75'lik kısmının fonlama bilgisinin mevcut

olması, Brecht ve epik tiyatro konusundaki araştırmaların fonlamalarının genellikle kendi kaynaklarıyla gerçekleştirilmekte olduğunu yalnızca sınırlı sayıdaki makalenin kurumsal fonlardan yararlandığını göstermektedir. Ayrıca çalışmaların büyük bir çoğunluğunda (%92,25) fonlama bilgisinin bulunmaması fonlama bilgilerinin eksik bildirilmesinden kaynaklanabileceği gibi, bu kadar büyük bir oranın fonlama verisinin bulunmaması, konunun akademik alandaki ilgi düzeyinin genellikle sınırlı bağımsız ve yerel araştırmalarla ilişkili olduğu sonucu üzerinde de düşünmeyi gerektirir. Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan araştırmaların fonlanması sınırlı sayıda olmakla birlikte, bazı önemli fonlama kuruluşları ağırlıklı olarak Birleşik Krallık ve Çin gibi ülkeler, konuyla ilgili projelere çok sınırlı sayıda dahi olsa destek sağlamaktadır.

- g) 2014-2024 yılları arasında Brecht ve epik tiyatro konulu makalelerin yayım yıllarına ve atıf sayılarına göre karşılaştırmalı analizi şu şekildedir:

Grafik 8. Makale Yayım Yılları ve Atıf Sayıları Karşılaştırmalı Bar Grafiği

Grafik 8, 2014-2024 yılları arasında Brecht ve epik tiyatro konulu makalelerin yayım yılları ve atıf sayıları, akademik ilgilerin 10 yıllık bir zaman periyodu içerisinde ne yönde değiştiğini göstermektedir. 2016 yılı, 21 makale ile en yüksek yayım sayısına ulaşmış olsa da ilgili yıl içerisinde konuya yönelik sadece 2 atıf yapılması, bu dönemde Brecht ve epik tiyatro konusunun dar ve sınırlı bir çevrede etkiye sahip olduğunu göstermektedir. 2018’de 17 makale yazılmasına rağmen yalnızca 3 atıf yapılması, konuya yönelik çok sayıda araştırma gerçekleştirilmiş olsa da ilgili dönem içerisinde geniş bir etki yaratmadığını göstermektedir. Fakat 2019-2024 yılları arasında atıf sayılarında dalgalanmaya rağmen, 2024 yılında belirgin bir artış gözlemlenmektedir. Özellikle 2019 yılında 21 atıf yapılması, konunun bu dönemde akademik çevrelerde yüksek oranda ilgi gördüğünü işaret eder. 2024 yılına gelindiğinde düşük makale sayısına (5) rağmen, gerçekleşmiş olan yüksek atıf sayısı (24), bu konuya yönelik makalelerin zaman geçtikçe daha fazla değer kazandığına işaret etmektedir. Ayrıca 2024 yılındaki atıf artışı, önceki yıllarda yayınlanan makalelerin etkili olmaya başlayarak referans aldıklarını gösterirken, konuya yönelik araştırmaların uzun vadede kalıcı bir etki yaratmaya başladıklarını da göstermektedir.

2014-2024 yılları arasında Brecht ve epik tiyatro konularında “brecht(topic)”, “brecht”, “bertolt brecht”, “epic theatre”, “epic theater” kelimeleri kullanılarak en çok atıf alan makaleler Tablo 1’de belirtilmiştir. En çok atıf alan ilk 10 makalenin yazar adı, makale adı, dergi adları, yayın yılı ve atıf sayıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (Alexandrowicz, 2017; Barnett, 2016b, 2016a;

Dickinson, 2014; Double, 2017; Fuchs, 2016; Rokem, 2016, 2019; Stamatiou, 2019; Tait & Beddie, 2019):

Tablo 1. Brecht ve Epik Tiyatro Konulu Atıf Alan Makaleler (İlk 10)

No	Yazar/Yazarlar	Makale Adı	Dergi Adları	Yayın Yılı	Atıf Sayısı
1	Fuchs, Elinor	Rehearsing Age	Modern Drama	2016	9
2	Double, Oliver	Tragedy Plus Time: Transforming Life Experience into Stand-Up Comedy	New Theatre Quarterly	2017	6
3	Barnett, David	The Rise and Fall of Modelbooks, Notate and the Brechtian Method: Documentation and the Berliner Ensemble's Changing Roles as a Theatre Company (Makale I)	Theatre Research International	2016	5
4	Barnett, David	Dialectics and the Brechtian Tradition: Some thoughts on politicized performance (Makale II)	Performance Research	2016	5
5	Dickinson, Peter	Cedric Andrieux With Bel, Benjamin, and Brecht in Vancouver	TDR - The Journal of Performance Studies	2014	5
6	Stamatiou, Evi	A Brechtian perspective on London Road: Class representations, dialectics and the 'gestic' character of music from stage to screen	Studies In Musical Theatre	2019	4
7	Tait, Peta & Beddie, Melanie	International connections in actor training in Australia: tracing Stanislavski's system and Brechtian politics	Stanislavski Studies	2019	4
8	Rokem, Freddie	'Suddenly a Stranger Appears' Walter Benjamin's Readings of Bertolt Brecht's Epic Theatre (Makale I)	Nordic Theatre Studies	2019	4
9	Alexandrowicz, Conrad	'Straight-looking, straight-acting': countering effemiphobia in acting training	Theatre Dance and Performance Training	2017	4
10	Rokem, Freddie	'Suddenly a stranger comes into the room': Interruptions in Brecht, Benjamin and Kafka (Makale II)	Studies In Theatre and Performance	2016	4

2014-2024 yılları arasında en çok atıf alan 10 çalışmanın yıllara göre atıf dağılımı Tablo 2'deki gösterildiği gibidir:

Tablo 2. Brecht ve Epik Tiyatro Konulu Makalelerin Yıllara Göre Atıf Dağılımı

Yazarların Çalışmaları	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam
Tüm Atıf Sayıları	3	0	2	7	3	21	11	18	17	15	24	121
1 Fuchs, Elinor 2016	0	0	0	0	0	5	0	1	1	2	0	9
2 Double, Oliver 2017	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	2	6
3 Barnett, David 2016 (Makale I)	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	5
4 Barnett, David 2016 (Makale II)	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	1	5

5	Dickinson, Peter 2014	0	0	0	2	0	0	3	0	0	0	0	5
6	Stamatiou, Evi 2019	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	4
7	Tait, Peta & Beddie, Melanie 2019	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	4
8	Rokem, Freddie 2019 (Makale I)	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	4
9	Alexandrowicz, Conrad 2017	0	0	0	0	0	1	1	0	2	0	0	4
10	Rokem, Freddie 2016 (Makale II)	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	4

2014-2024 yılları arasında yayımlanan Brecht ve epik Tiyatro konulu makalelerin atıf trendlerini değerlendirmek için Tablo' 3 (Yazarlara Göre Atıf Dağılımı) yapılmıştır. Bu tabloya göre toplam 121 atıfın 50'si bu 10 makaleye aittir. Bu 10 çalışma, toplam atıfların yaklaşık %41,36'sını almıştır. Yapılan karşılaştırmalı değerlendirme, yazarlar arasındaki 2014-2024 periyotları arasındaki atıf dağılımlarını yüzdeler olarak göstermektedir. Bu 10 çalışmayı gerçekleştiren yazarların almış olduğu atıf sayıları ile yüzdeler dağılımları şu şekildedir:

Tablo 3. Brecht ve Epik Tiyatro Konulu Makalelerin Yazarlara Göre Atıf Dağılımı

Sıra No:	Yazarlar	Atıf Sayıları	Yüzde (%)
1	Barnett, David (Makale 1 ve Makale 2)	10	8,27%
2	Fuchs, Elinor	9	7,44%
3	Rokem, Freddie (Makale 1 ve Makale 2)	8	6,62%
4	Double, Oliver	6	4,96%
5	Dickinson, Peter	5	4,14%
6	Alexandrowicz, Conrad	4	3,31%
7	Stamatiou, Evi	4	3,31%
8	Tait, Peta & Beddie, Melanie	4	3,31%
Toplam:		50	41,36%

Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3 'te gösterilen verilere göre, yazarların toplam 121 atıf içerisindeki atıf dağılımlarının değerlendirilmesi şu şekildedir:

Barnett, David (Makale 1 ve Makale 2): Toplam 10 atıf alan Barnett, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan araştırmaların 2014-2024 yılları arasında en çok alıntılanan yazardır. Yazarın 2016 yılında yayımlanan iki çalışması, toplamda 10 atıf almıştır ve bu durum yazarın çalışmalarının ilgili periyot içerisinde kalıcı bir etki bırakmaya başladığını göstermektedir. Barnett, David'in yüksek atıf oranı, özellikle 2022 yılında toplamda elde ettiği 2 atıf ve 2023 yılında toplamda aldığı 5 atıf ile devam etmiştir. Bu, gerçekleştirmiş olduğu çalışmaların literatürde kalıcı bir etkisinin oluştuğunu ve son 10 yıllık periyotta alandaki temel kaynaklardan biri haline gelmeye başladığını göstermektedir. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %8,27.

Fuchs, Elinor: Toplam 9 atıf alan Fuchs, Elinor'un 2016 yılında yayımlanan çalışmasının 2019 yılında 5 atıf alması, yazarın en yüksek etki gösterdiği yılı göstermektedir. 2019 yılı, aynı

zamanda konuyla ilgili toplam makale sayıları ile atıf sayılarının ciddi oranda arttığı bir yıldır. Bu yazarın Brecht ve epik tiyatro üzerine yaptığı katkının büyük ölçüde bilinmeye başladığı ve 2019 yılında yayımlanan çalışmalar içinde ciddi bir alıntı aldığını göstermektedir. Fuchs, 2021, 2022, 2023 yıllarında aldığı toplam 4 atıf ile akademik etkisini sürdürmeye devam eden bir yazar konumundadır. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %7,44.

Rokem, Freddie (Makale 1 ve Makale 2): 2019 ve 2016 yıllarında yayımlanan iki makalesi ile toplamda 8 atıf almıştır. Rokem, Freddie'nin yüksek atıf aldığı yıllar, özellikle 2021 yılı toplamda 5 atıf ile 2024 yılında toplamda 3 atıf alması yazarın özellikle son yıllara doğru etkisini arttırdığını göstermektedir. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %6,62.

Double, Oliver: Toplam 6 atıf alan Double, Oliver, 2017 yılında yayımlanmış olduğu çalışmasında 2019, 2020, 2022, 2023 yıllarında 1'er atıf almış 2024 yılında aldığı 2 atıf ile son yıllarda akademik çevrelerde etkisini göstermeye başlayan ve son yılda bu etkiyi arttıran bir yazar olarak kabul edilebilir. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %4,96.

Dickinson, Peter: Toplam 5 atıf alan Dickinson, Peter'in 2014 yılında yayımlanmış olduğu çalışmasının 2017 yılında aldığı 2 atıf ve 2020 yılında aldığı 3 atıf ile yazarın zamanla akademik etkisini arttırarak sürdürdüğünü gösterirken, 2020 ile 2024 yılları arasında hiç atıf almamasının nedenleri, konuyla ilgili genel atıf sayılarının arttığı bu periyotta düşünülmesi gereken bir olgudur. Yazarın çalışması belirli bir konuya ve duruma (olaya) odaklandığı için, anlatmış olduğu duruma yönelik akademik ilginin ortadan kalkmış olduğu tespiti yapılabilir. Dickinson, Peter'in çalışması, Jérôme Bel'in konuşan dans portreleri serisinin beşinci ve son bölümünün Vancouver'daki performansı üzerinden, Merce Cunningham dansçısının yaşamını, dansın kurumsallaşmaya başlayan tarihiyle nasıl kesiştiğine dair yapılan tespitleri konu almaktadır(Dickinson, 2014). Performans, Benjamin ve Brecht'in düşünceleri üzerinden yapılan bir okuma ile analiz edilmiştir. Özetle çalışma, bir dansçının hayatının, dans tarihindeki kurumsal yapılarla ve felsefi bakış açılarıyla nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu sorgulamaktadır. Bu durum, çalışmanın spesifik bir alanla sınırlı kalmasından ötürü son dönemlerde bu spesifik konuya ilginin azalarak daha az atıf aldığını göstermektedir. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %4,14.

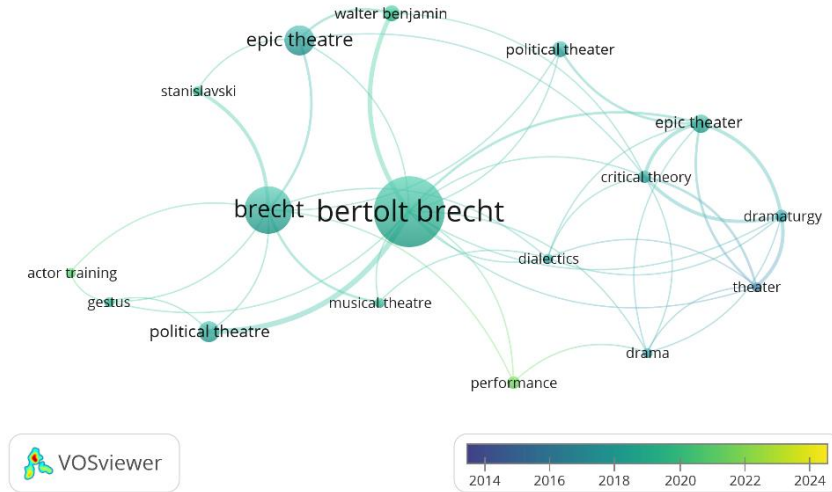
Stamatiou, Evi, Tait, Peta & Beddie, Melanie ve Alexandrowicz, Conrad: Her biri toplamda 4 atıf alan bu yazarlar, diğer yazarlara göre daha sınırlı bir etki yaratmışlardır. Stamatiou, Evi; 2019 yılında yayınlamış olduğu çalışmasından 2019 yılında 1 atıf, 2021'de 1 atıf ve 2024'te 2 atıf ile etkisini sürdürmüşken, Tait, Peta & Beddie, Melanie 2019 yılında yayınlamış oldukları çalışmadan 2020, 2021 yılında 1'er atıf 2022'de ise 2 atıf ile sınırlı bir etki alanına sahip olmuştur. Alexandrowicz, Conrad ise 2017 yılında yayınlamış olduğu çalışmadan 2019, 2020, 2022 yıllarında aldığı toplam 4 atıf ile diğer yazarlara kıyasla daha dar bir çevrede etkisini gösterdiği söylenebilir. 2014-2024 yılları arasında tüm atıflar içerisindeki atıf oranı %3,31 (Her biri).

h) Brecht ve epik tiyatro konularının ağ grafikleri aracılığıyla haritalandırılması:

Web of Science veri tabanından "*brecht(topic)*", "*brecht*", "*bertolt brecht*", "*epic theatre*", "*epic theater*" anahtar kelimeleri aracılığıyla elde edilen 142 makalenin, "*full record and cited references*" sekmesi seçilerek "*plain text file*" formatında kaydedilen verileri, VOSviewer bibliyometrik analiz programına aktarılmıştır. Bu veriler üzerinden anahtar kelimeler ile yazarlara ait bulgular haritalandırılarak çalışmaya dahil edilmiştir. Haritalandırma yapılırken

anamlı ve sade bir veri seti oluşturmak adına her anahtar kelimedenden en az 3 kere tekrar eden kelimeler seçilmiştir. 2014 ile 2024 yılları arasında bulguların 142 makalede toplam 438 adet anahtar kelime tespit edilmiş bunların 17 tanesi ilgili eşleşmeyi sağlayarak ağ haritasında görselleştirilmiştir. Veriler neticesinde anahtar kelimelere göre dağılımın gösterildiği 2 adet ağ haritası elde edilmiştir. Bunlardan biri bu çalışmanın 10 yıllık araştırma periyodunu (2014 ile 2024 yılları arasını) gösteren genel ağ haritasıdır. Diğeri ise konuyla ilgili çalışmaların yoğunlaştığı 2017 ile 2020 yılları arasını gösteren belirli bir periyoda yoğunlaştırılmış olan ağ haritasıdır. Bu 17 adet anahtar kelimenin birbiriyle olan bağlantı sayısı 45, toplam bağlantı gücü 69 olarak bulgulanmıştır. Grafikteki her bir nokta, belirli bir anahtar kelimeyi temsil ederken, kelimeler arasındaki çizgiler ise bu anahtar kelimeler arasındaki akademik bağlantıları göstermektedir. VOSviewer analiz programıyla anahtar kavramlara dair en çok kullanılan kelimelerin haritalandırması şu şekildedir:

Şekil 2. Brecht ve Epik Tiyatro Konulu Makalelerin Anahtar Kelimelere Göre Bibliyometrik Ağ Analizi (2014-2024)

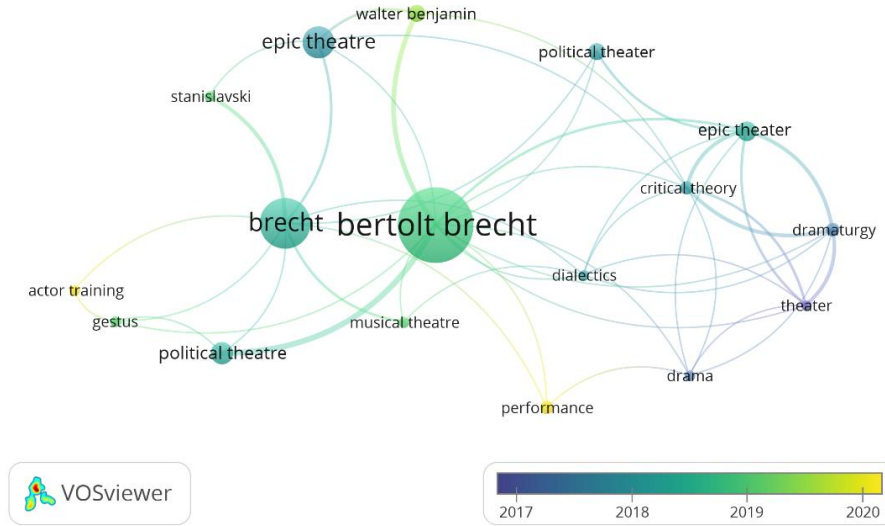

Şekil 1’de “bertolt brecht”, “brecht” ve “epik theatre” gibi kelimeler ağda belirgin bir şekilde merkezde yer almaktadır. Bu, Brecht’e yönelik çalışmalar ile epik tiyatro üzerine yapılan araştırmaların akademik literatürdeki etkisini ve önceliğini göstermektedir. Bu terimler grafikte görülen diğer anahtar kelimelerle geniş bir bağlantı ağı oluşturmaktadır. Brecht’in tiyatro anlayışı ve epik kuramının geniş bir akademik çerçeve içerisinde ilişki sahibi olduğunu göstermektedir.

Drama, theater, dramaturgy, performance gibi kelimeler de ağda güçlü alt bağlantılara sahip olup, bu terimler Brecht’in epik tiyatro anlayışının özellikle drama, tiyatro, dramaturji, performans bağlamında geniş bir uygulama alanı bulduğunu göstermektedir. Bu kelimeler ayrıca epik tiyatro ile Brecht’in teorilerinin güncel tiyatro çalışmalarıyla nasıl iç içe geçtiğini, performans pratiğiyle ilişkilendirildiğini ortaya koymaktadır. *Critical theory, political theatre, dialectics* ve *gestus* gibi kelimeler; Brecht’in felsefi, eleştirel ve teorik temalarını yansıtarak, onun teorilerinin eleştirel temellerle ilişkili olduğunu göstermektedir. *Walter Benjamin* ve *Bertolt Brecht* arasındaki bağlantı, Benjamin’in Brecht’in tiyatro anlayışıyla olan ilişkisini gösterir. Bu,

Brecht'in çalışmalarının teorik temellerinin Benjamin'in eleştirel teori ve diyalektik düşünceleriyle ilişkili olduğunu aynı zamanda yakın bir bağ taşıdığını gösterir. "Actor training" (aktör eğitimi) ve "gestus" gibi anahtar kelimeler arasında olan ilişki, Brecht ve epik tiyatro konularının aktörlerin rollerine dair oyunculuk teorileriyle olan ilişkisini yansıtır. Bu bağlamda, aktörlerin sahne üzerindeki performanslarının Brecht'in epik tiyatrosundaki gestus kavramıyla olan ilişkisinin boyutları ile yoğunluk düzeyinin önem ve etkisi, bu görsel ağ kümesi üzerinden çıkarılabilecek anlamlı bir sonuçtur. Grafikte renk diyagramının gösterdiği zaman eğilimleri, belirli anahtar kelimelerin 2020 yılı ve sonrasında artan kullanımını işaret etmektedir. *Political theater*, *critical theory* gibi kavramlar 2018 yılı öncesi dönemde daha belirgin hale gelirken, *performance* ve *actor training* gibi kavramlar 2022 yılına doğru daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Bu terimlerin akademik bağlamdaki artışı, toplumsal ve politik konulara yönelik ilginin 2024 yılına doğru gelindiğinde giderek azaldığını göstermektedir.

Şekil 3. Brecht ve Epik Tiyatro Konulu Makalelerin Anahtar Kelimelere Göre Bibliyometrik Ağ Analizi (2017-2020)

Şekil 3, zaman dilimini sadece 2017 ile 2020 yılları arasına sıkıştırarak, bu yıllarda Brecht ve epik tiyatro konularına yönelik anahtar kelimelerin akademik çevrelerdeki yoğunluğu ile bu eğilimin değişimini daha net bir şekilde göstermeyi amaçlamaktadır. 2017-2018 yılları arasında *political theater*, *critical theory* ve *dramaturgy* gibi kavramların dönemin akademik tartışmalarına yoğun bir şekilde dahil olduğu görülmektedir. 2019 ile 2020 yılları arasında akademik ilgi ve yoğunluk, daha çok *gestus*, *stanislavski*, *walter benjamin*, *actor training*, *performance* konularına doğru kaymıştır. Bu yıllar, Brecht ve epik tiyatro kavramlarının literatürde ağırlıklı olarak performans üzerinden kendilerine daha fazla yer bulduğunu ve araştırmacıların bu konuları daha fazla gündeme aldığını işaret etmektedir. Grafikleri anahtar kelimelerin zaman içindeki kullanım sıklığı ve önemini gösteren renk diyagramı üzerinden karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde şu tespitler bulgulanmıştır: İlk grafikte, 2014-2024 yılları arasındaki geniş bir zaman diliminde, Brecht ve epik tiyatro kavramlarının *political*

theater, critical theory, epic theater gibi temel anahtar kavramlarla olan ilişkisinin yoğunluğu ve önemi görülürken, 2017-2020 dönemi ve sonrasında bu kavramlara olan önemin azalarak akademik ilginin *walter benjamin, gestus, actor training, performance* gibi diğer konulara doğru yönelimi, renk diyagramı üzerinden yapılan karşılaştırma üzerinden daha net bir şekilde ayırt edilebilmektedir. Özellikle eleştirel teori ve onunla ilişkili olan epik tiyatro ile politik tiyatro gibi kavramların, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren literatürdeki önemini yitirmeye başlaması önemli bir bulgudur. Brecht'in teorilerinin başka alanlarla özellikle actor training, performance ile olan ilişkisi, çalışmaların neden bu yöne doğru kaydığını anlamak ve araştırmak için araştırmacılara önemli bir veri sunmaktadır.

3. SONUÇ

Bu araştırma makalesinin Web of Science (WOS) veri tabanına kayıtlı Brecht ve epik tiyatro üzerine gerçekleştirilen uluslararası makalelerin bibliyometrik analizi üzerinden elde ettiği bulgu ve tespitlerin değerlendirmesi şu şekilde özetlenebilir: Hem sinema hem de tiyatro alan yazınına dair Brecht ve epik tiyatro konuları temel alınarak gerçekleştirilen disiplinler arası bir makale çalışmasına rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışma, sinema ve tiyatro perspektifinden yapılmış disiplinler arası bir bibliyometrik analiz örneği sunarak, bu iki alan arasındaki akademik boşluğa dikkat çekmeye çalışmaktadır. Bibliyometri çalışmasından elde edilen veriler genel itibarıyla değerlendirildiğinde, Brecht ve epik kuramının temellerini oluşturan eleştirel bakış açısı üzerinden gerçekleştirilen çalışmaların son yıllara doğru azaldığı görülmektedir.

Gerçekleştirilen analiz sonucunda, Brecht ve epik tiyatro konulu çalışmaların çoğunlukla tiyatro bilimleri üzerinde yoğunlaştığı ardından ikincil ilginin Sinema, Radyo ve Televizyon alanında sınırlı sayıda da olsa görüldüğü tespit edilmiştir. Brecht ve epik tiyatro kavramlarının Tiyatro ile Sinema, Radyo ve Televizyon alanında geniş bir etkisi olmasına rağmen, her iki alan arasında gerçekleştirilmiş, konuya dair disiplinler arası bir çalışma bulunmaması önemli bir bulgudur. Bu durum, Brecht'in eleştirel teorilerinin özellikle tiyatro ve sinema alanları arasında potansiyel bir köprü işlevi görebileceği gerçeğini göz önünde bulundurarak, disiplinler arası yeni araştırma olanaklarına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Makalelerin yayın yıllarına göre dağılımı grafiği üzerinden elde edilen bulgulardan biri, Brecht ve epik tiyatro konularına yönelik akademik ilginin, 2016 ve 2018 yıllarında zirve yaptığı, ancak daha sonraki yıllarda konuya yönelik akademik ilginin azaldığı yönündedir. Fakat atıf analizleri üzerinden değerlendirildiğinde, 2024 yılında bu konuya yönelik makalelere yapılan atıfların önemli ölçüde artmış olması, önceki yıllarda yayımlanan makalelerin uzun vadede kalıcı bir akademik etki yarattığını göstermektedir. Bu durum, Brecht ve epik tiyatro konularına yönelik üretilen akademik makale sayısının WOS bünyesinde azalmış olmasına rağmen, diğer veri tabanlarında ve makale yayım organlarında, Brecht ve teorilerinin hala güncel akademik tartışmalarda önemli bir yere sahip olduğunu ve konuya yönelik çalışmalara önemli bir referans kaynağı olarak hizmet ettiğini göstermektedir. Konuya dair yapılacak çalışmalarla bu önermenin doğrulanması gerekmektedir.

Makalelerin yazım dilleri ve ülkeler açısından yapılan analizleri, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan çalışmaların büyük ölçüde İngilizce olarak yayımlandığını ve en çok makalenin ABD, İngiltere ve Brezilya gibi ülkelere çıktığını göstermiştir. Bir Latin Amerika ülkesi olan Brezilya'nın Brecht'in politik tiyatro anlayışı ile olan ilişkisi başka çalışmalar tarafından araştırılması gereken önemli bir konudur. Özellikle son dönemlerde Latin Amerika'da yaşanan

toplumsal ve politik olayların etkileri ile bunların Brecht'in teorilerinin alt yapısını oluşturan eleştirel ve politik teorilerle olan ilişki ekseninde Brecht'in Latin Amerika'da neden bu kadar ilgi gördüğü, başka araştırmalar tarafından araştırılması gereken önemli bir bulgudur. Buna karşın, Brecht ve teorilerinin ortaya çıktığı Almanya'da bu alandaki çalışmaların göreceli olarak düşük bir düzeyde olması, nedenleri üzerinde araştırma yapılması gereken bir başka önemli bulgudur.

Yapılan fonlama analizleri, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan çalışmaların büyük ölçüde bağımsız veya kendi kaynaklarıyla gerçekleştirildiğini göstermiştir. Araştırmaların yalnızca %7,75'i fonlama desteği almış olması, konuya yönelik akademik ilginin sınırlı fon kaynaklarıyla sürdürüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu noktada başka araştırmalar tarafından değinilmesi gereken önemli konu, genellikle sanat alanıyla ilgili gerçekleştirilen makale ve çalışmalara fen bilimleri, mühendislik, tıp ve sosyal bilimlerin diğer teknik alanlarına nazaran neden az sayıda araştırma fonu ve kaynağının ayrıldığı sorusudur. Tiyatro ve sinema sanat alanları içerisinde spesifik ve sınırlı bir konu olan Brecht ve epik tiyatro konusuna yönelik az sayıda fon ve kaynağın ayrılması, güzel sanatlar alanında yapılan çalışmaların fonlama olanakları ve kaynak imkanlarıyla karşılaştırılarak analiz edilmelidir. Bu sayede, sanat alanları ile diğer alanlar arasındaki fonlama olanakları ve öncelikleri tespit edilebilir.

Bibliyometrik analiz kapsamında oluşturulan ağ grafikleri, Brecht ve epik tiyatro çalışmalarındaki anahtar kavramların nasıl birbiriyle ilişkilendirildiğini görselleştirme fırsatı sunmuştur. Elde edilen grafiklerde, *bertolt brecht*, *epic theatre* ve *political theater* gibi temel kavramların ağın merkezinde yer alarak geniş bir bağlantı ağı oluşturduğu tespit edilmiştir. Ancak bu ağ grafikleri arasında karşılaştırma yapıldığında belirli yıllar ile anahtar kelimelerle ilişkili konular arasında değişen akademik ilgi ve eğilimler dikkat çekmektedir. 2017-2018 yılları, *critical theory*, *dramaturgy* ve *political theater* gibi teorik ve eleştirel kavramların öne çıktığı bir dönem olmuştur. Buna karşın, 2019-2020 yıllarında akademik ilginin uygulama pratiğine yönelik konulara -özellikle *actor training*, *performance* ve *gestus* gibi kavramlara-yöneldiği görülmüştür. Zaman eğilimleri incelendiğinde, eleştirel teori ve politik tiyatro gibi kavramların, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren akademik literatürdeki önemini yitirerek, araştırmaların performans ve oyunculuk teorilerine doğru kaydığı gözlemlenmiştir. Bu eğilim, Brecht'in teorilerinin çağdaş tiyatro pratiklerinde yeniden yorumlandığını ve uygulama odaklı bir perspektiften ele alındığını ortaya koymaktadır. Fakat eleştirel teori ve onunla ilişkili olan politik tiyatro gibi kavramların, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren literatürdeki önemini yitirerek, Brecht'in teorilerinin anahtar kavram ve konularının uygulamalı alanlara doğru yönelmesinin nedenleri, konuya dair gerçekleştirilecek başka çalışmalar tarafından araştırılması gereken önemli bir başka husustur.

Sonuç olarak bu çalışma, Brecht ve epik tiyatro üzerine yapılan araştırmaların akademik literatürdeki ilgi ve eğilimleri, bibliyometrik veriler ve ağ haritaları üzerinden görselleştirmeye çalışarak, konuya yönelik potansiyel araştırma boşluklarını, yapılan tespit ve bulgularla ortaya koymaya çalışmaktadır. Sinema ve tiyatro sanat alanları arasında konuya dair disiplinler arası yeni çalışmaların gerçekleştirilmesi gerektiğine dair eksiklikleri göstererek öneri sunmaktadır. Bu bağlamda, Brecht'in teorilerinin yalnızca tiyatro alanına bağlı kalarak değil, aynı zamanda diğer çalışma alanlarıyla -özellikle sinema- disiplinler arası bir yaklaşımla ilişkilendirilerek daha geniş bir perspektifle ele alınması gerektiği önerilmektedir. Bu sayede, Brecht'in eleştirel bakış açısının farklı disiplinlerle etkileşim içinde nasıl yeni anlamlar kazanacağını keşfetmek, araştırmacılara gelecekteki akademik araştırmalar için zengin bir teorik alt yapı sunabilir.

KAYNAKÇA

- Ada, U., & Karagöz, B. (2022). Publications in the Field of Theatre: Bibliometric Analysis of International Theatre Studies. *Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü Dergisi*, (35), 37-57. <https://doi.org/10.26650/jtcd.1160371>
- AHRC. (2025, Ocak 13). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen Arts and Humanities Research Council website: <https://www.ukri.org/councils/ahrc/>
- Aker, H., Ateş, C., & Gençer, M. (2023). Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalının Göstergibilim ile İmtihani: Bibliyometrik Bir Analiz. *Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 5(2), 23-43. <https://doi.org/10.55055/mekcad.1361863>
- Alexandrowicz, C. (2017). 'Straight-looking, straight-acting': Countering effemiphobia in acting training. *Theatre Dance and Performance Training*, 8(1), 5-18. <https://doi.org/10.1080/19443927.2016.1246381>
- Bak, G., Bak, A., Özdemir, Y. E., & Ataş, N. (2023). Scopus Veri Tabanında Yer Alan Üçüncü Sinema Konulu Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Türkiye Film Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 57-70. <https://doi.org/10.59280/film.1299418>
- Barnett, D. (2016a). Dialectics and the Brechtian Tradition: Some thoughts on politicized performance. *PERFORMANCE RESEARCH*, 21(3, SI), 6-15. <https://doi.org/10.1080/13528165.2016.1176732>
- Barnett, D. (2016b). The Rise and Fall of Modelbooks, *Notate* and the Brechtian Method: Documentation and the Berliner Ensemble's Changing Roles as a Theatre Company. *Theatre Research International*, 41(2), 106-121. <https://doi.org/10.1017/S0307883316000031>
- Candan, F. (2022). Türkiye'de Bilim Kurgu Sineması İle İlgili Yapılan Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Intermedia International E-Journal*, 9(16), 54-76. <https://doi.org/10.56133/intermedia.1108406>
- Center for Chinese Studies. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen University of Hawaii Foundation website: <https://manoa.hawaii.edu/chinesestudies/>
- Chung-Fong & Grace Ning Fund. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen University of Hawaii Foundation website: <https://manoa.hawaii.edu/chinesestudies/info-page/chung-fong-grace-ning-fund-for-chinese-studies-2/>
- Çelik, Y. (2010). Epik Tiyatro Neden ve Nasıl Yabancılaştırır? *Sanat Dergisi*, 0(2), 117-126.
- Dai Ho Chun Fund. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen University of Hawaii Foundation website: <https://giving.uhfoundation.org/funds/20372403>
- DFG. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen German Research Foundation website: <https://www.dfg.de/en>
- Dickinson, P. (2014). Cedric Andrieux With Bel, Benjamin, and Brecht in Vancouver. *TDR-The Journal of Performance Studies*, 58(3, SI), 162-169. https://doi.org/10.1162/DRAM_a_00378
- Double, O. (2017). Tragedy Plus Time: Transforming Life Experience into Stand-Up Comedy. *New Theatre Quarterly*, 33(2), 143-155. <https://doi.org/10.1017/S0266464X17000057>
- Eck, N. J. van, & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, (84), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>

- Eck, N. J. van, & Waltman, L. (2017). Citation-based clustering of publications using CitNetExplorer and VOSviewer. *Scientometrics*, (111), 1053-1070. <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2300-7>
- FAPESP. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen Fundacao de Amparo a Pesquisa do Estado de Sao Paulo website: <https://fapesp.br>
- Fuchs, E. (2016). Rehearsing Age. *MODERN DRAMA*, 59(2), 143-154. (WOS:000379761700002). <https://doi.org/10.3138/md.59.2.1>
- Hall, C. M. (2011). Publish and perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assessment of research quality in tourism. *Tourism Management*, 32(1), 16-27. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2010.07.001>
- Hotamışlı, M., & Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (63), 1-20. <https://doi.org/10.25095/mufad.396474>
- İnceoğlu, Ç. (2014a). Türkiye'de Akademik Sinema Yazınının On Yılı (2002 - 2011): Bibliyometrik Bir Analiz. *Selçuk İletişim*, 8(3), 182-200. <https://doi.org/10.18094/si.68297>
- İnceoğlu, Ç. (2014b). Türkiye'de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (21), 31-50. <https://doi.org/10.16878/gsuilet.96674>
- Lawani, S. M. (1981). Bibliometrics: Its Theoretical Foundations, Methods and Applications. *Libri*, 31(Jahresband), 294-315. <https://doi.org/doi:10.1515/libr.1981.31.1.294>
- Rokem, F. (2016). 'Suddenly a stranger comes into the room': Interruptions in Brecht, Benjamin and Kafka. *Studies in Theatre and Performance*, 36(1), 21-26. <https://doi.org/10.1080/14682761.2015.1114334>
- Rokem, F. (2019). 'Suddenly a Stranger Appears' Walter Benjamin's Readings of Bertolt Brecht's Epic Theatre. *Nordic Theatre Studies*, 31(1), 8-21. <https://doi.org/10.7146/nts.v31i1.112998>
- Sevindi, K. (2020). Hayal Perdesi Sinema Dergisi'ne Tarihsel Bir Bakış. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 18(36), 749-772.
- Sezgin, B. (2013). Brecht, Boal, Heathcote ve Bolton Açısından Tiyatronun ve Dramanın Öğretici Niteliği. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 36(36), 7-19. https://doi.org/10.1501/TAD_0000000300
- Stamatiou, E. (2019). A Brechtian perspective on *London Road*: Class representations, dialectics and the 'gestic' character of music from stage to screen. *Studies in Musical Theatre*, 13(3), 287-298. https://doi.org/10.1386/smt_00007_1
- Tait, P., & Beddie, M. (2019). International connections in actor training in Australia: Tracing Stanislavski's system and Brechtian politics. *Stanislavski Studies*, 7(2), 159-175. <https://doi.org/10.1080/20567790.2019.1649899>
- UKRI. (2025). Geliş tarihi 11 Ocak 2025, gönderen UK Research and Innovation website: <https://www.ukri.org/>
- Vassen, F. (2008). Lehrstück (öğretici oyun) "Learning-Play"(öğrenme oyunu) Siyasal-Pedagojik Bir Tiyatro Konseptinin Gelişimi, Değişimi ve Güncelliği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(5), 159-190.

- Wallin, J. A. (2005). Bibliometric Methods: Pitfalls and Possibilities. *Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology*, 97(5), 261-275. https://doi.org/10.1111/j.1742-7843.2005.pto_139.x
- WOS. (2025). Geliş tarihi 14 Ocak 2025, gönderen <https://www.webofscience.com/wos/woscc/summary/73b2999a-e936-4269-ba50-32c0cd7c2865-013d869833/relevance/1>
- Yıldız Akgül, T. (2013). Bertolt Brecht: Toplumsal Olan Değiştirilip Dönüştürülebilir. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 35(35), 7-22. https://doi.org/10.1501/TAD_0000000293

*****

Çatışma Beyanı: Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi, kurum veya kuruluşun finansal ilişkileri bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Etik Kurul İzni: Çalışma etik kurul onayından muaftır.

Katkı Oranı Beyanı: Makale tek yazarlıdır.